

CIRKULÆR ØKONOMI I DEN GRAFISKE BRANCHE

GRAKOMs 2025-vision

Denne tryksag er produceret under standarderne DS 49001
CSR – ISO 14001 Miljø, ISO 9001 Kvalitet og OHSAS 18001 Arbejdsmiljø,
Tryksagen er der udover Svanemærket og FSC-Certificeret.

Tryksagen kan genanvendes fuldt ud efter brug, hvilket sikre den mest
optimale miljø- og klimapræstation.

Forord

Den danske grafiske branche producerer alt fra tryksager og emballage til ”wrapping” af biler og bygninger. Branchen er langt i den ”grønne” omstilling. Energiforbruget er sænket, brugen af miljøskadelige kemikalier minimeret og størstedelen af branchens papirforbrug kommer fra bæredygtigt skovbrug. Den danske grafiske branche er blandt de førende, hvis ikke den førende, indenfor klima og miljø i verden.

Selv om branchen er kommet langt, er der fortsat store potentialer. De lavest hængende frugter er for længst plukket. Det næste skridt kræver, at vi kigger på de højere hængende frugter, hvor grafiske produkters livscyklus i endnu højere grad sammentænkes i et spektrum mellem design og en stærkere cirkulær økonomi.

I GRAKOM har vi identificeret to overordnede indsatsområder for, at den grafiske branche kan tage endnu et stort skridt videre i den cirkulære økonomi:

1. Efterspørgslen skal flyttes til de mest klima- og miljøvenlige grafiske produkter:

Forbrugerne og virksomheder vil gerne efterspørge de mest miljø- og klima grafiske produkter, men har svært ved at afkode, hvilke produkter de skal efterspørge, og hvad de skal fravælge.

2. Cirkulær grafisk produktion:

Alle livsfaserne for grafiske produkter skal bindes sammen. Allerede i designfasen skal der tages højde for, hvordan produkterne genanvendes efter endt brug. Det stiller krav til viden, og hvordan vi sorterer vores affald.

På de næste sider kan du læse, hvordan vi får efterspørgselssiden og udbudssiden til at mødes, så vi styrker den cirkulære økonomi for grafiske produkter. Mange af visionens initiativer vil branchen selv igangsætte de kommende år. Men hvis branchens fulde cirkulære potentiale skal udløses, er der brug for politisk opbakning. I den cirkulære økonomi hænger det hele nemlig sammen.

God læselyst

Thomas Torp
Administrerende direktør, GRAKOM

Om GRAKOM og den grafiske branche

GRAKOM er en erhvervsorganisation for virksomheder, der designer og fremstiller grafiske produkter. Branchen producerer alt lige fra tryksager, emballager til ”wrapping” af biler og bygninger. Siden starten af 90’erne har branchen gennemgået en markant forandring, og dansk grafisk produktion er i dag blandt de ”grønneste” i verden.

GRAKOMs miljøspecialister har gennemført en lang række udviklingsprojekter i samarbejde med universiteter og andre specialister samt løsninger i virksomheder inden for miljø og klima. Miljøarbejdet har betydet, at mange grafiske virksomheder i dag kan levere svanemærkede tryksager med sporbarhedsmærkerne FSC eller PEFC.

GRAKOM har været den bærende kraft i udviklingen af klimaberegningsmodellen ClimateCalc. ClimateCalc kan beregne klimabelastningen af den enkelte tryksag. Det gør det muligt at sammenligne grafiske produkter på tværs af producenter og lande, så kunder kan vælge de mest klimarigtige materialer og producenter. Ingen anden branche kan tilbyde dette på produktniveau.

Miljø- og klimaarbejdet har ikke kun haft betydning for dansk produktion, men også for produktionen i Europa og resten af verden. De høje krav til miljø- og klima har medført, at leverandører af farver og papir har brugt Danmark til at udvikle grønne teknologier og materialer, som efterfølgende har spredt sig globalt. Resultaterne gør os til en internationalt anerkendt organisation for viden om grafisk produktion, klima- og miljøforhold.

I GRAKOM ved vi, hvor det er optimalt at sætte ind i den cirkulære økonomi på grund af vores viden om grafiske produkters livscyklus. Vi er vant til at være bindeled mellem erhvervsliv, forskning og den offentlige sektor, og vi ved hvilke udviklingsprojekter, der skal sættes i gang, hvis den grafiske branche skal tage yderligere et skridt i den cirkulære økonomi.

Visionens initiativer

GRAKOMs vision for cirkulær økonomi er opdelt i en efterspørgsels- og en udbudsside, som består af samlet set syv initiativer. Nedenfor er et overblik over de syv initiativer.

Cirkulær grafisk produktion

Initiativ

4

Mere viden om materialer i grafiske produkter

Vidensdatabase skal øge viden om materialers cirkulære potentiale og skal hjælpe grafiske producenter og kunder til at vælge de optimale materialer og understøtte udviklingen af miljømærker.

Initiativ

5

Cirkulær designguide

GRAKOM vil udvikle en cirkulær designguide, så den grafiske branche kan rådgive deres kunder til at vælge cirkulært optimerede grafiske produkter.

Initiativ

6

Bedre affaldsstatistik og kortlægning af genanvendelse

En forbedret affaldsstatistik skal give overblik over genanvendelsespotentialer og muliggøre, at der sættes specifikke genanvendelsesmål for flere affaldsfraktioner. Bedre statistik gør det muligt at identificere problematiske materialer.

Initiativ

7

Renere affaldsfraktioner og bedre affaldsmarked

En national plan for fremtidig affaldssortering vil medføre, at grafiske produkter kan designes til at blive genanvendt efter endt brug og gøre genanvendelse mere rentabelt, så mere genanvendes.

Efterspørgslen skal flyttes til klima- og miljøvenlige produkter

Miljømærker, miljøledelse, klimaberegninger og sporbarhedssystemer er meget udbredte i den danske grafiske branche. På trods af dette hersker et stort uforløst klima- og miljøpotentiale for tryksager og emballager. Det skyldes, at hverken virksomheder eller det offentlige stiller tilstrækkelige krav til grafiske produkters miljøpræstation. Når efterspørgslen er lav efter miljø- og klimarigtige produkter, indløses det cirkulære økonomiske potentiale ikke.

Derimod efterspørger befolkningen grønne produkter. Tre ud af fire danskerne er optaget af, hvad de selv kan gøre for at passe på miljøet¹. Miljø- og klimaaftrykket for tryksager og emballager bestemmes typisk i købsfasen, hvor bestilleren har en afgørende indflydelse på design samt valg af materialer og dermed produktets klimabelastning.

Der findes mange miljømærker og private certificeringer, men der er stor forskel i kvaliteten af dem. Det gør det svært for både virksomheder og forbrugere at afkode, hvad der skal stilles krav til. Nogle gange er markedsføringen af miljøparametre i direkte modstrid med ønsket om at styrke den cirkulære økonomi. Eksempelvis markedsføres nogle tryksager med, at de kan komposteres. Det er problematisk, fordi ressourcerne bruges bedst muligt ved at holde papiret længst mulig i det cirkulære kredsløb.

Hvis de mest miljø- og klimarigtige grafiske produkter og emballager skal vælges, skal erhvervsliv og forbrugere let kunne afkode det bedste alternativ. Det kræver en øget gennemsigtighed omkring produkternes miljø- og klimapræstation.

¹ YouGov januar 2018 for Miljømærkning Danmark.

Styrket klimafokus i de officielle miljømærker Svanen og Blomsten

De officielle miljømærker, Svanen og EU-blomsten, stiller i dag krav til tryksagers og enkelte emballages livscyklus. Kravene er dog minimumskrav, og formår derfor ikke at synliggøre klimabelastningen af det enkelte produkt og dermed gøre klimaoptimering til en konkurrenceparameter.

GRAKOM vil arbejde for at øge klimakravene i de officielle miljømærker. Energi og krav til energieffektivitet er set i en livscyklussammenhæng den altovervejende topprioritet, når det kommer til styrket bæredygtighed for tryksager. Derfor skal der i miljømærkekriterierne stilles endnu skrappe krav til klimaaftrykket i produktion ved, at den enkelte tryksag skal være klimadeklareret for at bære et officielt miljømærke. Det vil sikre, at der i endnu højere grad end nu, stilles relevante livscyklusbaserede krav gennem hele produktets værdikæde. Til dette kan man blandt andet benytte klimaberegningsmodellen ClimateCalc, der kan beregne grafiske produkters klimaaftryk på baggrund af produktets livscyklus.

Integrationen vil først og fremmest styrke troværdigheden til at de officielle miljømærker, men også gøre det enkelt og intuitivt for forbrugere at købe grafiske produkter med lavt klimaaftryk, idet forbrugeren bare kan vælge Svanen eller blomsten.

De officielle miljømærker er ganske udbredt blandt grafiske virksomheder. Krav til en klimadeklaration i de officielle miljømærker vil derfor medføre en øget

gennemsigtighed, hvor grafiske virksomheder, som udbyder af produkter med officielle miljømærker, kan rådgive deres kunder om, hvordan klimaaftrykket på produkterne kan sænkes yderligere ved at gøre brug af f.eks. andre kvaliteter på papir. Dertil kommer, at grafiske virksomheder også selv vil få et øget fokus på deres ressourceforbrug, og hvordan det kan sænkes.

Indførelsen af en klimadeklaration med en øvre grænse for klimaaftrykket på produktet medfører, at krav til størrelsen af de grafiske produkters klimaaftryk løbende kan strammes, så den grafiske branche får et lavere klimaaftryk.

Initiativ

1

Kriteriekravene i Svanemærket og Blomsten skal suppleres med en klimadeklaration og et klimakrav til grafiske produkter og emballager.

2025 Mål

En klimadeklaration indgår i kriterierne i de officielle miljømærker Svanen og Blomsten for tryksager og emballager.

Krav til miljømærker fra den offentlige sektor

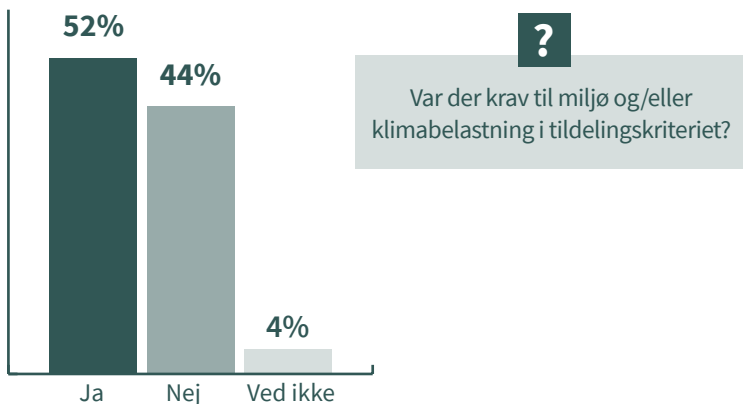
Svanemærket og EU-Blomsten er Danmarks officielle miljømærker. Begge miljømærker stiller krav til brugen af kemikalier og krav til produkternes livscyklus lige fra råvarer i produktion til bortskaffelse og recirkulering.

Kravene til miljømærkede produkter strammes løbende i takt med øget viden og udviklingen på markedet. Når kravene revideres, skal alle miljømærkede varer og serviceydelser revurderes og dokumentere, at de lever op til de nye krav. For at et produkt må bære Svanemærket eller EU-Blomsten, er der en omfattende certificeringsproces. Her sikrer dokumentation og kontrol, at det lever op til de fastsatte krav.

I den cirkulære økonomi er miljømærker vigtige, idet der både stilles krav til materialer og produktionsprocessen, så materialer kan genanvendes bedst muligt.

Ifølge en undersøgelse foretaget i efteråret 2018 blandt GRAKOMs medlemsvirksomhederne blev der kun stillet miljø- eller klimakrav i halvdelen af de offentlige udbud af grafiske produkter. Dermed er der et betydeligt potentiale for at styrke den offentlige miljø- og klimaprofil på det grafiske område.

I Danmark er omkring 80 pct. af de almindeligt forekomne tryksager produceret på et trykkeri med licens til Svanemærket.

Alligevel er det kun 10-15 pct. af danske tryksager, som har et miljømærke, der viser, at der er taget strenge hensyn til miljøet. Den grafiske branche er klar til at levere miljømærkede produkter, men efterspørgslen er ikke fulgt med.

Det offentlige bør sende et klart signal til både borgere og erhvervsliv om, at miljø- og klimaproblemtikken tages alvorligt. Når den offentlige sektor indkøber tryksager, bør der stilles krav til, at de enten er Svanemærkede eller mærket med EU Blomsten. Det vil fremme investeringer i grønne teknologier hos de grafiske producenter, sikre der er taget miljøhensyn i produktionen, og en større andel af det indsamlede papir kan genanvendes. Dermed vil det styrke den cirkulære økonomi.

I takt med en stigende brug af de officielle miljømærker vil virksomheder, der markedsfører sig som miljø- og klimavenlige, blive holdt op på dette af forbrugerne. Det vil øge erhvervslivets efterspørgsel efter klimarigtige grafiske produkter, da de ellers kan lide et imagetab og miste kunder. Miljø og klimakrav fra det offentlige kommer dermed til at fungere som en katalysator for udbredelsen i erhvervslivet.

Initiativ

2

Den offentlige sektor skal i forbindelse med indkøb af grafiske produkter stille krav om svanemærkning eller blomstmærkning.

2025 Mål

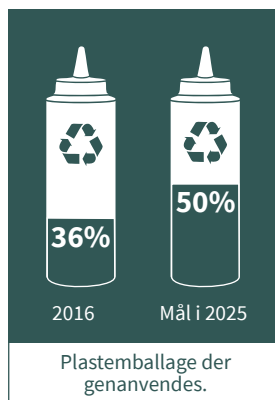
100 pct. af den offentlige sektors tryksager har enten Svanemærket eller EU-Blomsten. Over **50 pct.** af danske tryksager har enten Svanemærket eller EU-Blomsten.

Svanemærket emballage

Miljø- og klimaudfordringerne på emballageområdet vokser løbende, idet danskerne forbruger mere, som følge af en stigende levestandard. Miljømærker er mindre udbredt på emballageområdet end for tryksager. Emballage lavet af papir og pap kan i dag miljømærkes i en vis grad, mens der mangler kriterier for mærkningsordninger af plastikemballage, hvor genanvendelsen er lav.

Fraværet af miljømærker på emballageområdet medfører, at miljøkrav ikke bliver et tema for ”dialog” mellem producent og markedet. Det betyder, at miljø og energikrav til den del af processen, hvor belastningerne er størst, nemlig råvarerne, ikke udvikles i det omfang, der er behov for. Krav til at benytte materialer, der gør det færdige produkt genanvendeligt, er tilsvarende små. Det sinker med andre ord udviklingen i retning mod mere miljø- og klimarigtige emballager.

Særligt alvorligt er det for emballage bestående af flere forskellige materialer, fordi det er mere kompliceret at genanvende. Emballage er ofte sammensat af flere forskellige materialer, da de enkelte materialer har forskellige egenskaber. Eksempelvis kræver en hensigtsmæssig genanvendelse af plastikemballage, at emballagen kan adskilles i de forskellige typer af plast, emballagen består af. Ellers er genanvendelsesmulighederne meget begrænsede. Det afspejles i miljøstatistikkerne, hvor Danmark kun genanvender 36 pct. af plastikemballagen².

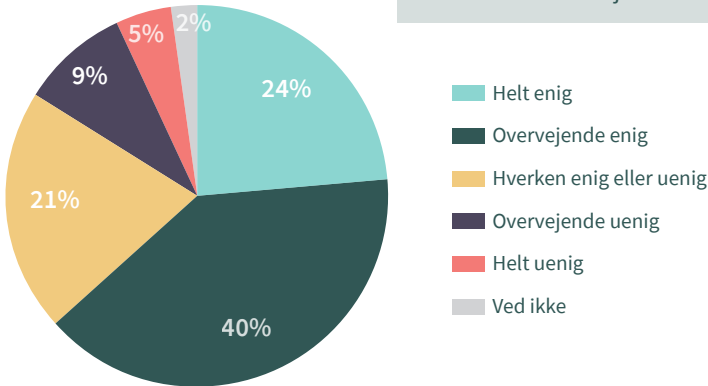

EU vedtog i 2018 ”Affaldspakken”, hvor kravene til medlemslandenes fremtidige genanvendelse af emballage strammes markant. I Danmark har vi høje genanvendelsesprocenter for mange typer af emballage, og vi overholder allerede genanvendelseskravene for en række materialer for både 2025 og 2030. Men på plastområdet er der en udfordring, idet genanvendelsen af plastemballage skal stige med næsten 40 pct. bare for at indfri 2025-målene.

² Statistik for emballage forsyning og indsamling af emballageaffald 2016 Miljøstyrelsen

Jeg vil gerne betale ekstra for varer, der er indpakket i materialer, som har en lavere miljøbelastning?

Kilde: Megafoon for GRAKOM, juni 2018

Danske forbrugere vil gerne støtte miljøet og betale mere for miljørigtig emballage. Således erklærer 64 pct. sig overvejende enige eller helt enige i, at de gerne vil have varer indpakket i materialer med en lavere miljøbelastning. Forbrugernes efterspørgsel er der, men der er et behov for at kunne se på det enkelte produkt om emballagen er miljø- og klimavenlig.

Det er i dag kun muligt at svanemærke nogle områder indenfor emballager. Således er et Svanemærke ikke muligt på store dele af emballagen brugt til indpakning af varer, som kan købes i detailhandlen. Det vil være en stor styrke, hvis Svanemærket kan stille miljø- og klima krav til hele emballagens livscyklus, ligesom Svanemærket gør for tryksager og visse engangsemballage.

Dette skal sikre, at emballagen produceres med henblik på at blive genanvendt og dermed indgå i den cirkulære økonomi.

Svanemærket er Danmarks officielle miljømærke og 93 pct. af danskerne kender det³. Mærket forbindes med troværdighed og sikkerhed for, at produkterne ikke indeholder farlig kemi. To tredjedele af dem, som kender Svanemærket, ser efter det, når de handler. Det gør mærket ideelt til også at omfatte fødevareremballage. Derfor bør Svanemærket udvides til at gælde fødevareremballage.

³ YouGov januar 2018 for Miljømærkning Danmark.

Erfaringerne fra Svanemærket på tryksager er, at de grafiske virksomheder meget hurtigt implementerer nye krav i takt med, at disse løbende er blevet strammet for brug af miljømærket. Det viser at erhvervslivet løbende følger med udviklingen og benytter mere miljø- og klimarigtige alternativer. Historisk har resultaterne af den frivillige ordning langt overhalet lovregulering.

En udvidelse af Svanemærkningen vil samtidig medføre, at der opbygges yderligere viden omkring emballages miljø- og klimapræstation. Viden der opnås gennem kriteriearbejdet indenfor Svanemærket emballage kan give et bedre grundlag for fremtidig regulering af materialevalg og produktionsprocesser, så emballagetyper med lavt cirkulært økonomisk potentiale helt fjernes fra emballagemarkedet på sigt.

Initiativ

3

Svanemærkningen skal udvides, så det bliver muligt både at købe varer og fødevarer i Svanemærket emballage.

2025 Mål

25 pct. af dansk produceret emballage er Svanemærket.

Cirkulær grafisk produktion

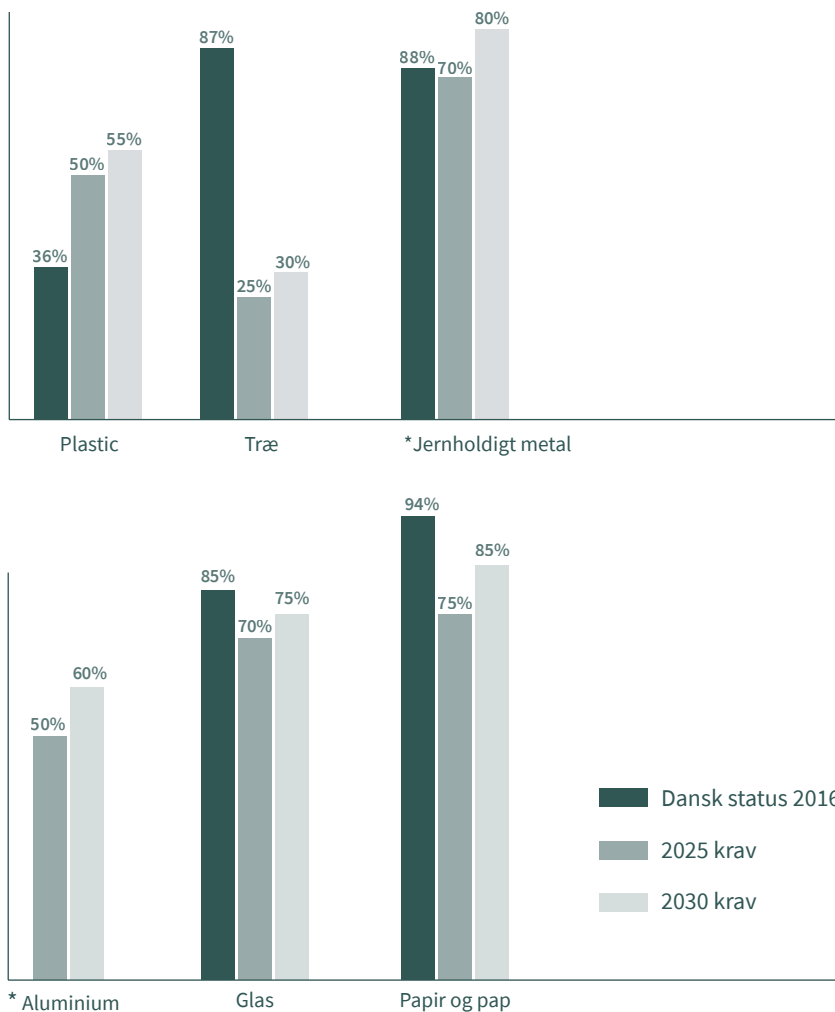
Brug og genbrug af papir og pap bidrager til løsningen af de globale klimaproblemer, verden står overfor. Almindelige tryksager som reklamer, magasiner og aviser indsamles og genbruges allerede i stort omfang. Men selvom meget indsamles og indgår i den cirkulære økonomi, er potentialet endnu højere. To steder er helt centrale at sætte ind, hvis man vil øge genanvendelsen af tryksager og emballage. For det første skal grafiske produkter designes med henblik på, at materialerne genanvendes, og for det andet skal kvaliteten af affaldssorteringen øges.

Der stilles i dag krav til produkters livscyklus i Svanemærket. Kravene er dog stærkt udfordrede, fordi der løbende introduceres nye materialer.

Affaldssorteringen har indflydelse på, hvor mange gange de enkelte papirfibre kan genanvendes. Jo bedre affaldssortering, jo flere gange kan papirfibre genbruges. En forbedret affaldssortering og mere ensartet sortering medfører, at økonomien i genanvendelse bliver bedre.

Miljømærker anvendes sjældnere for emballage. På emballageområdet benyttes flere materialetyper, som ikke er omfattet af miljømærkningsordningerne. Derfor er det sværere at støtte sig til miljømærkernes krav om cirkulært optimerede råvarer. Det gør det sværere at designe emballage, så materialerne kan genanvendes bedst muligt. I Danmark er der generelt en høj genanvendelse af emballage, når man ser bort fra plastikemballage, hvor der er en betydelig udfordring i bare at nå EU's 2025 krav.

EU's genanvendelseskrav for emballage i affaldspakken⁴:

* I emballagestatistikken fra 2016 er kategorierne Jernholdigt metal og Aluminium slået sammen.

⁴ Det europæiske råd og Statistik for emballage forsyning og indsamling af emballageaffald 2016, Miljøstyrelsen

Mere viden om materialer i grafiske produkter

Tidligere var tryk begrænset til få materialetyper som papir, enkelte plasttyper og metaltyper. Men nye digitale printteknikker har medført, at det i dag er muligt at trykke på stort set alle materialetyper.

Materialetyperne udvikler sig dog betydeligt hurtigere end viden om materialernes cirkulære økonomiske potentiale. Det betyder, at grafiske virksomheder løbende får sværere ved at rådgive deres kunder om valg af materialer, som indgår optimalt i den cirkulære økonomi. I dag er viden begrænset til stort set kun at omhandle træbaserede produkter.

Der skal udvikles en vidensdatabase med miljø-, klima og genanvendelsesdata. Vidensdatabasen skal indeholde data om materialernes miljø- og klimamæssige egenskaber vurderet og beskrevet i forhold til materialets cirkulære økonomiske potentialer.

Databasen skal også indeholde information om materials holdbarhed, samt materialer som kan udgøre alternativer til de mest miljøskadelige materialer. Vidensdatabasen skal hjælpe virksomheder til at vælge de mest miljø- og klimarigtige materialer i relation til det givne produkt og dets anvendelse. Den skal også hjælpe virksomhederne til at vælge alternative materialer, der indgår bedre i den cirkulære økonomi.

Vidensdatabasen kan bruges til at styrke udviklingen af de officielle miljømærker – Svanen og EU-blomsten. Den kan også understøtte grundlaget for myndighedernes overordnede strategi for cirkulær økonomi ved at skabe et link mellem produktion og genanvendelse og dermed give myndighederne mulighed for at stille yderligere krav til den grafiske branche og andre beslægtede brancher.

4

Der skal udvikles en vidensdatabase for
cirkulær grafisk produktion

Cirkulær designguide

Det er kompliceret for erhvervsliv og den offentlige sektor at stille de rigtige krav, hvis de vil minimere miljø- og klimabelastningen af deres grafiske produkter.

Øget genanvendelsen af grafiske produkter kræver, at produkterne designes med henblik på at genanvende materialerne, når de har tjent deres formål. Det kræver en større viden hos både designere og bestillere. En øget viden medfører, at produkterne kan designes med henblik på flere ture rundt i den cirkulære økonomi. Samtidig giver en større viden også indkøbere mulighed for at stille miljø- og klimakrav.

Hvis den cirkulære økonomi skal styrkes yderligere, skal der i selve designfasen af grafiske produkter fokuseres yderligere på genanvendelse af produkterne.

GRAKOM vil udvikle en cirkulær designguide om produktion af cirkulært optimerede grafiske produkter. Den skal sikre, at de værdifulde råvarer brugt i produktionen holdes flest mulige gange i cirkulation efter brug. Guiden skal blandt andet indeholde information om, hvordan mindre genanvendelsesegnede materialer kan erstattes, og hvordan produktionsprocesser kan øge genanvendelse. Med guiden kan grafiske produkter optimeres til den cirkulære økonomi. Med ClimateCalc kan man beregne og verificere valgene, så man kan se effekten af design- og materialevalg, ligesom det gør det muligt at foretage yderligere optimering af produkterne i forhold til den cirkulære økonomi.

GRAKOM vil løbende sørge for, at ny data om klimabelastning implementeres i ClimateCalc. Til grundlag for arbejdet med en designguide skal der udarbejdes en analyse af best practice i brugen af grafiske materialer.

På baggrund af analysen bør laves en indkøbsguide til kommunerne og staten med henblik på at sikre, at offentligt indkøb af grafiske produkter indgår bedst muligt i den cirkulære økonomi.

Initiativ

5

GRAKOM vil udvikle en cirkulær designguide, så man bedre kan vælge cirkulært optimerede grafiske produkter.

Bedre affaldsstatistik og kortlægning af genanvendelse

Den officielle affaldsstatistik fra Miljøstyrelsen afspejler måden affald indsamles - ikke måden affald kan genanvendes. Affaldsstatistikken er opdelt i indsamlingskategorier, hvor husholdningernes største kategori er dagrenovation. Den består af det affald, som ender i skraldespanden, og indeholder dermed mange genanvendelsesegnede materialer, som blandt andet papir og plastik. Hvis man fraregner haveaffald, udgør kategorien dagrenovation knap 50 pct.⁵ af husholdningernes affald. Kategorien forbrændingseget affald lider af samme problematik med mange genanvendelige materialer.

I 2016 blev 48 pct. af husholdningernes affald genanvendt, hvilket er en mindre andel end i både servicebranchen og industrien. Affaldsstatistikken manglende opdeling medfører, at der mangler et samlet overblik over potentialet for at genanvende husholdningernes affald. Det medfører også, at der ikke kan laves specifikke mål for genanvendelsen af de enkelte affaldsfraktioner, som eksempelvis plastik eller papir.

⁵ Miljøstyrelsen· Affaldsstatistikken 2016.

Samtidig har erhvervslivet svært ved at træffe de rigtige materialevalg, idet en stor del af et produkts miljø- og klimaaftryk afhænger af, hvad der sker med materialerne, når produktet har tjent sit formål. Der kan være miljø- og klimafordele i at bruge flere ressourcer på selve produktionen, hvis en større del af materialerne efterfølgende genanvendes.

På nuværende tidspunkt mangler der data for sidste del grafiske produkters livscyklus. Derfor er det svært at tage højde for genanvendelse allerede i designfasen.

Den officielle affaldsstatistik skal opgraderes. De to kategorier dagrenovation og forbrændingseget affald skal opdeles i de andre affaldsfraktioner, der benyttes i affaldsstatistikken. En opgraderet statistik vil give et overblik over genanvendelsespotentialerne for de enkelte affaldsfraktioner og muliggøre, at der sættes specifikke mål. En bedre statistik vil også medføre, at det bliver lettere at identificere særligt problematiske materialer og regulere mod brug af disse.

Indenfor de enkelte indsamlede affaldsfraktioner skal opgøres data for genanvendelsen af de enkelte materialetyper, som eksempelvis plasttyper, papirtyper med mere. Det vil medføre, at grafiske virksomheder allerede i designfasen kan tage højde for, at materialerne skal genanvendes

6

De officielle affaldsstatistikker skal ændres, så de giver overblik over genanvendelsespotentialer.

2025 Mål

60 pct. af husholdningernes affald genanvendes.

Renere affaldsfraktioner og bedre affaldsmarked sikrer mere genanvendelse

Øget genanvendelse af affald kræver et velfungerende affaldsmarked. I dag foregår affaldssorteringen forskelligt på tværs af kommuner. Der er kommuner, hvor papir og pap indsamles i samme containerne og ikke sorteres efterfølgende. Her lever papiret ikke op til sit cirkulære potentiale, da dele af papiret kunne være brugt til nyt papir og dermed tage en runde mere i den cirkulære økonomi. En øget genanvendelse kræver renere affaldsfraktioner.

Valg i forbindelse med produktion af emballage har betydning for produktets genanvendelsesmuligheder. Når emballage lavet af plastik skal genanvendes, er det eksempelvis vigtigt at kunne adskille de forskellige typer plast fra hinanden og fjerne etiketter. Hvis emballagen ender med at blive brændt, er det formålsløst at producere emballage, hvor der benyttes ekstra energi i produktionen på, at materialerne efterfølgende kan adskilles. Afhængigt af, hvordan man genanvender papirfibre i tryksager, gør det samme sig gældende for lim, trykssvæerte og eventuelle lamineringer.

Manglende koordinering af affaldsfraktioner kommunerne imellem betyder, at man ikke i tilstrækkelig grad kan opnå øget genanvendelse selvom man designer til genanvendelse.

Uens affaldsfraktioner medfører, at virksomheder ikke kan producere grafiske produkter og emballage optimalt set ud fra en cirkulær betragtning. En ensretning af affaldsfraktioner vil gøre det muligt, at lave designguider for både tryksager og emballager med henblik på optimal genanvendelse af materialer.

For genvindingsvirksomheder betyder en ensretning af affaldsfraktioner, at de kan standardisere genanvendelse af affald yderligere, hvilket mindsker omkostningerne. Renere affaldsfraktioner medfører også, at materialerne kan genanvendes flere gange og sælges til højere afregningspriser. Samlet set vil både besparelser og højere afregningspriser medføre en bedre økonomi i genanvendelse, og gøre det rentabelt at genanvende flere materialer med øget genanvendelse til følge.

For at sikre renere affaldsfraktioner og et bedre marked for affald bør det offentlige lave en national plan for fremtidig affaldssortering med henblik på, at tryksager og emballage kan indgå flest mulige gange i det cirkulære kredsløb. Planen skal sikre, at landets kommuner på længere sigt sorterer i ens og renere affaldsfraktioner.

En national plan for fremtidig affaldssortering medfører, at miljømærker og designguides kan tage udgangspunkt i de affaldsfraktioner, kommunerne skal sortere i på længere sigt. Dermed kan grafiske produkter og emballage designes ud fra, hvordan de efterfølgende skal genanvendes. Renere affaldsfraktioner og ensartet sortering vil betyde, at materialerne kan genanvendes flere gange og samtidig skabe et bedre marked. Kombinationen vil sikre en højere genanvendelse.

Initiativ

7

Der skal udvikles en national plan for affaldssortering.

2025 Mål

Mere end 80 pct. af emballage genanvendes.

Blandede affaldsfraktioner

Renere affaldsfraktioner

GRAKOM grafisk kommunikation og medier

GRAKOM er erhvervsorganisation for grafisk kommunikation og medier.

GRAKOM er samlingspunkt for virksomheder, der arbejder med kommunikationsløsninger. Det er organisationens formål at styrke udviklingsmulighederne og rammebetingelserne for medlemmerne, der tæller alt lige fra store industrivirksomheder til kreative enkeltmandsvirksomheder.

I GRAKOM er vi stolte af, at vi repræsenterer verdens mest miljø- og klimavenlige grafiske produktion. Vores medlemmer har gennem en årrække omstillet produktionen til cirkulær økonomi. Vi har sænket energiforbruget, udfaset tungmetaller og miljøskadelige kemikalier, øget genanvendelsen og skiftet til papir fra bæredygtigt skovbrug.

GRAKOM går forrest i europæisk samarbejde om skærpede miljøkrav og udvikling af miljø- og klimavenlig produktion i vores erhverv. Det gør vi også i Danmark. Det er vores ambition, at danske virksomheder og forbrugere i højere grad vælger miljø- og klimavenlige grafiske løsninger. Dermed kan vi som erhverv levere vores bidrag til den grønne omstilling og samtidigt fastholde vores internationale førerposition. Det er både godt for miljøet og for forretningsmulighederne for GRAKOMs medlemmer.

GRAKOM har siden 1875 varetaget erhvervets politiske interesser, inspireret med ny viden samt leveret værdiskabende service og rådgivning til medlemmerne. Organisationen rummer i dag over 500 produktions-, handels- og rådgivningsvirksomheder indenfor grafisk kommunikation, medier og markedsføring.

GRAKOM

Grafisk Kommunikation & Medier